Katekistang Malikhain

Mga Turong-Gabay sa Gawaing Katekesis

Mga May-akda

Clarence M. Batan
Patnugot

Mga Katuwang na Patnugot
Keith Aaron T. Joven
Joan Christi Trocio-Bagaipo
Renniel Jayson Jacinto Rosales
Leonardo O. Quimson, Jr.
Jonathan James O. Cañete

Kasama sina
Christine C. Balmaceda
Ser Allan G. Bodoraya
Tricia Mae V. Cruz
Arthur G. Octubre
Ma. Elena P. Octubre
Abigail Maitim-Padilla
Maria Corazon C. Sanin
Mc Kyle F. Vilaz

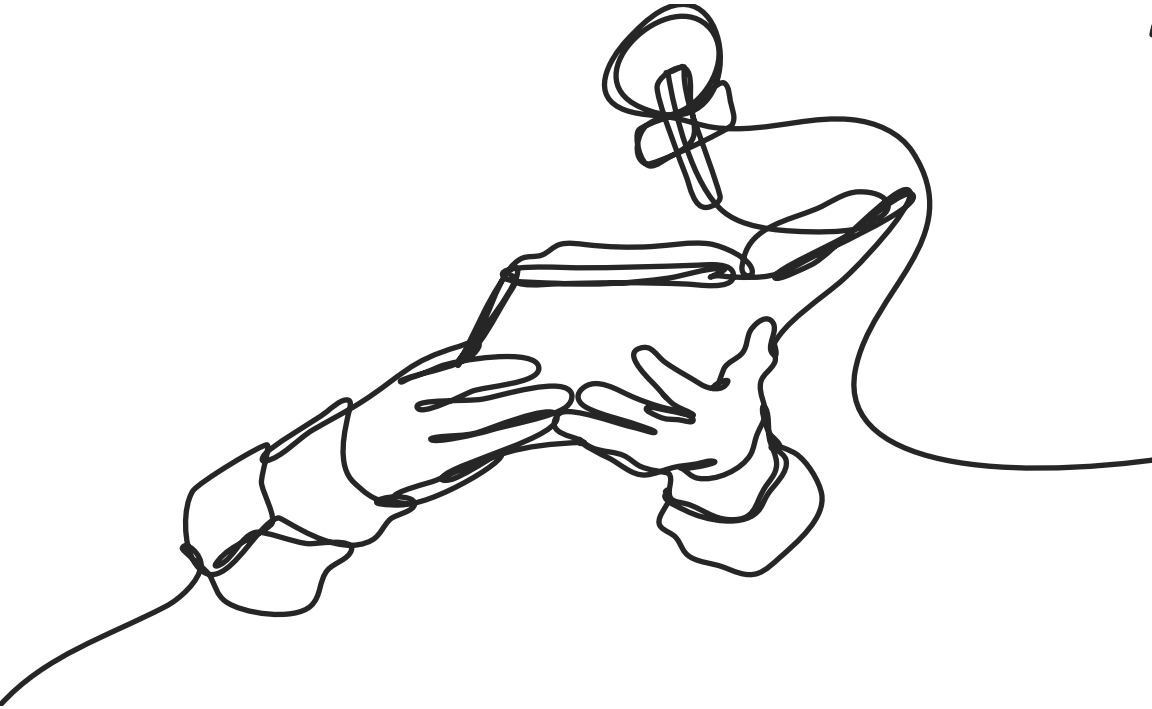

Kuwento ng Disenyo ng Pabalat at Layout

Ang konsepto ng pabalat ng libro ay mula sa imahinasyon nina Clarence M. Batan at Vincent Reuben E. Valientes na binigyang-búhay ng malikhaing **linyang-sining** ni Gracelle C. Tungbaban. Mababanaag na ang pabalat ay pinagsamang kulay puti at itim na ang puti ay kinakatawan ng liwanag ng kaalaman samantalang ang itim ay sinasagisag ng katahimikan ng pagninilay. Sa pabalat na ito ay may isang larawang-guhit na belen na may mga aninag ng anghel, tatlong haring mago, at ang Banal na Pamilya. Sa pagitan nila, may isang kamay na nakaturo't waring inaabot ang talà ng Pasko. Kinakatawan nito ang "sinagtalà" sa bawat isang katekistang nais maging katekistang malikhain na magbibigay-lakas sa tumatamlay na pananampalataya at magpapainit sa ministeryong kateketikal sa buong bansa.

Katekistang Malikhain

Mga Turong-Gabay sa Gawaing Katekesis

Mga May-akda

Clarence M. Batan
Patnugot

Mga Katuwang na Patnugot
Keith Aaron T. Joven
Joan Christi Trocio-Bagaipo
Renniel Jayson Jacinto Rosales
Leonardo O. Quimson, Jr.
Jonathan James O. Cañete

Kasama sina
Christine C. Balmaceda
Ser Allan G. Bodoraya
Tricia Mae V. Cruz
Arthur G. Octubre
Ma. Elena P. Octubre
Abigail Maitim-Padilla
Maria Corazon C. Sanin
Mc Kyle F. Vilaz

Inilathala ng University of Santo Tomas (UST)
Research Center for Social Sciences and Education (RCSSED)
Room 211, Thomas Aquinas Research Complex (TARC),
UST, España Boulevard, Sampaloc, Manila, Philippines, 1015
Telepono: +632-8786-1611 local 4040 | Telefax: +632-8731-3535
Email: rcssed@ust.edu.ph

Karapatang-Ari © 2021 ng *Catholic Bishops' Conference of the Philippines (CBCP) - Episcopal Commission on Catechesis and Catholic Education (ECCCE), University of Santo Tomas (UST) Research Center for Social Sciences and Education (RCSSED)*, at ni Clarence M. Batan

Ang **karapatang-ari** ng bawat kabanata ay nananatili sa mga indibiduwal na may-akda

Reserbado ang lahat ng karapatan kasama na ang karapatan sa muling paglilimbag at paggamit sa anomang anyo at paraan maliban kung may nakasulat na pahintulot mula sa mga may hawak ng karapatang-ari.

Unang paglimbag, 2021

Konsepto at disenyo ng pabalat nina Clarence M. Batan, Vincent Reuben E. Valientes, at Gracelle C. Tungbaban

Disenyo ng libro nina Gracelle C. Tungbaban at Vincent Reuben E. Valientes

Linyang-Sining ni Gracelle C. Tungbaban

Vector Illustrations ni Jayson U. Dela Cruz

Rekomendadong Talâ:

Katekistang malikhain : mga turong-gabay sa gawaing katekesis /

Clarence M. Batan, editor. -- Manila, Philippines : UST Research Center for Social Sciences and Education (RCSSED), c2021.
X, 186 pages; 22.86 cm.

ISBN 978-621-8269-07-1 *(Softbound/Paperback)*
ISBN 978-621-8269-08-8 *(Hardbound)*
ISBN 978-621-8269-09-5 *(EPUB)*
ISBN 978-621-8269-10-1 *(PDF downloadable)*
ISBN 978-621-8269-11-8 *(PDF read only)*

1. Catechetics – Study and teaching. 2. Catechetics – Catholic Church. 3. Religious education -- Philippines. 4. Religion and sociology. 5. Catholicism. 6. Catechisms. I. Batan, Clarence M., editor.

BX1968 .K159 2021

Inilimbag ng Raintree Trading & Publishing, Inc.
21 Matimtiman Street, U.P. Village, Quezon City
Telephone: 02 8921 8060
Email: raintree.publishing@gmail.com

Ang gawang ito ay lisensiyado sa ilalim ng *Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License*. Upang makita ang kopya ng lisensiyang ito, bisitahin ang http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/ o magpadala ng sulat sa *Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA*.

Ang ***Porticus Asia, Ltd.*** ay naggawad ng ***international research grant*** sa proyektong ito. Ang pondong ito ay malaking suporta sa Simbahang Katolika at sa espirituwal na pagbuo ng ministeryong kateketikal sa bansang Pilipinas.

Paghahandog

Para sa mga ***Katekistang Malikhain***
na ang liwanag ng paglilingkod ay
sinagtalà ng maraming naghahangad
matuto at maisabúhay ang mga
turo't aral ng Simbahang mahal.

Mga Nilalaman

Paghahandog **I**

Lupon ng Turong-Gabay **IV**

Malikhaing Pasasalamat **VI**

Panimulang Mensahe mula sa Pangulo ng *CBCP* (2021-2023) **IX**

Kabanata 1 | Sinagtalà:
Gabay-Turo sa mga Katekistang Malikhain **1**

Kabanata 2 | Liwanag:
Malikhaing Guro, Malikhaing Katekista **11**

Mga Pedagohiya sa Pagtuturo ng Katekesis **24**

Kabanata 3: Parabula **25**
Experience is the best teacher! 25
Pedagohiya ng Parabula 27
Si Santo Domingo de Guzman 29
Paano Naman ang Iba? 31

Kabanata 4: Panalangin **35**
Hiwaga ng Katekista: "Kasama Ko ang Diyos Kahit Saan" 35
Panalangin at Pedagohiya 37
Santa Monica 40
Panalangin at Katekesis 42

Kabanata 5: *Lecture* **46**
Katekista Bilang Tagapagdaloy ng Katekesis 46
Panayam Bilang Pedagohiyang Pangkatekesis 48
Si San Pedro Calungsod, Isang Katekistang Saksi ng Pananampalataya 50
Malikhaing Panayam, Katekista Bilang Tagapagdaloy ng Katekesis 53

Kabanata 6: Kuwentúhan **58**
Mga Kuwento at Karanasan ng Isang Katekista 58
Kuwentúhan at Katekesis 59
Ang mga Kuwento at Karanasan ni San Antonio de Padua 62
Kuwento't Karanasan sa Katekesis (KKK) 65

Kabanata 7: Tula **68**
Tula ng Aking Búhay-Katekista 68
Ang Kapangyarihan ng Tula 71
Si Karol Wojtyla, ang Makatang Katekista 73
Ang Tula sa Katekesis 74

Kabanata 8: Awit **76**
Musika ng Puso, Awit Para sa Iyo 76
Ang Kahalagahan ng Awit at Musika sa Katekesis 78
Ang Mahiwagang Musika sa Puso ni Santa Cecilia 82
Ang Ligaya ng Pasko Gamit ang Musika 84

Mga Larawang Retablo ng mga Katekistang Banal

Malikhaing Linyang-Sining

Kabanata 9: Sayaw **87**
Sayaw: Galaw at Indak ng Papuri 87
Katekesis at Pagsasayaw 88
Ang Sayaw at Indak ni Santa Teresa ng Avila 92
Paggamit ng Sayaw sa Panalangin 93

Kabanata 10: Teatro at Pelikula **97**
Ang Dula at Ang Pagiging Katekista 97
Dula sa Katekesis 100
Santa Teresa ng Batang Hesus: Aktor at Manunulat 104
Dulaan 106

Kabanata 11: Larawan at Retrato **112**
Pagpapahayag ng Pananampalataya sa Pagguhit at Potograpiya 112
Mainam na Larawan ng Pananampalataya 114
Santa Veronica, Patrona ng mga Potograpo 119
Halimbawang Gawain Gamit ang Pagguhit at Potograpiya 121

Kabanata 12: Kalikásan **124**
Sa Ilalim ng Punò ng Narra 124
Kalikásan at Katekesis 126
Ang mga Kapatid ni Kiko 129
Ang Kalikásan Tungo sa Kalakasan 130

Kabanata 13: Katahimikan **136**
Ang Tinig ng Diyos sa Katahimikan 136
Katahimikan at Katekesis 137
Ang Tahimik na Búhay ni San Benito 142
Tahimik na Palagid, Paglalim ng Katekesis 143

Kabanata 14: Talambúhay **149**
Mga Banal na Talambúhay 149
Talambúhay na Nakapagpapabago ng Búhay 151
Mga Banal sa Likod ng Isa ring Banal 155
Malikhaing Katekesis 158

Kabanata 15 | Mga Kislap ng Kabanalan:
Malikhaing Ministeryong Kateketikal na Naghahatid ng *Mabuting Balita* Tungo sa Búhay na Banal **164**

Pangwakas na Mensahe mula sa
Tagapamuno ng *CBCP-ECCCE* (2016-2021) **180**

Tungkol sa Mga May-akda at Mga Taga-disenyo ng Libro **182**

Lupon ng Turong-Gabay

Mga May-akda

Clarence M. Batan (Patnugot), *Unibersidad ng Santo Tomas*
Keith Aaron T. Joven (Katuwang na Patnugot), *Unibersidad ng Santo Tomas*
Joan Christi Trocio-Bagaipo (Katuwang na Patnugot), *Unibersidad ng Santo Tomas*
Renniel Jayson Jacinto Rosales (Katuwang na Patnugot), *Sta. Teresa College*
Leonardo O. Quimson, Jr. (Katuwang na Patnugot), *Unibersidad ng Santo Tomas*
Jonathan James O. Cañete (Katuwang na Patnugot), *La Salle College of Antipolo*
Arthur G. Octubre, *Siena College of San Jose, Inc.*
Ma. Elena P. Octubre, *Siena College of San Jose, Inc.*
Tricia Mae V. Cruz, *Unibersidad ng Santo Tomas*
Maria Corazon C. Sanin, *Unibersidad ng Santo Tomas*
Ser Allan G. Bodoraya, *Unibersidad ng Santo Tomas*
Christine C. Balmaceda, *St. Bridget College - Batangas*
Abigael Maitim-Padilla, *De La Salle University - Laguna Campus*
Mc Kyle F. Vilaz, *De La Salle Araneta University*

Teknikal na Patnugot ng Wika *(Language Editor)*

Alvin Ringgo C. Reyes*, Unibersidad ng Santo Tomas*

Taga-disenyo ng Pabalat

Clarence M. Batan
Vincent Reuben E. Valientes
Gracelle C. Tungbaban

Taga-disenyo ng Libro

Gracelle C. Tungbaban
Vincent Reuben E. Valientes

Tagaguhit ng mga Larawan

Gracelle C. Tungbaban (Linyang-Sining)

Jayson U. Dela Cruz *(Vector Art)*

Mga Tagasuri ng Nilalaman

Reb. Padre Amado V. Gino, *Diyosesis ng Kalookan*

Vanessa B. Sabit, *Diyosesis ng Bacolod*

German J. Calacat, Jr., *Arkidiyosesis ng Cagayan de Oro*

Catholic Bishops' Conference of the Philippines – Episcopal Commission on Catechesis and Catholic Education (CBCP-ECCCE)

Obispo Roberto C. Mallari, DD, *Tagapamuno*

Reb. Padre Ernesto B. de Leon, *Kalihim*

Sr. Ma. Jesusa G. Enginco, OP, *Katuwang na Kalihim*

National Catechetical Study (NCS) 2021: Pastoral Action Research and Intervention (PARI) Project

Clarence M. Batan
Lider-Mananaliksik
Florence Co-Navidad
Kawaksing Mananaliksik
Ruth DL. Andaya
Katuwang sa Administrasyon at Pondo
Tisha Isabelle M. de Vergara
Keith Aaron T. Joven
Jaycar P. Espinosa
Mga Katuwang sa Pananaliksik at Dokumentasyon
Celda L. Palma
Sosyologong Mag-aaral na Katuwang sa Pananaliksik at Dokumentasyon
Vincent Reuben E. Valientes
Gracelle C. Tungbaban
Coleen Elisabeth C. Candelario
Jayson U. Dela Cruz
Mga Sosyologong Mag-aaral na Katuwang sa Multimedia

Malikhaing Pasasalamat

Malikhaing **pasasalamat**
Ang aming **handog**
Na **linyang-sining** ang gamit -
Sa salita ma'y salat
Mga **Katekistang-lingkod** -
Larawan ay **pag-ibig**!

- Clarence M. Batan

Linyang-Sining ni Gracelle C. Tungbaban

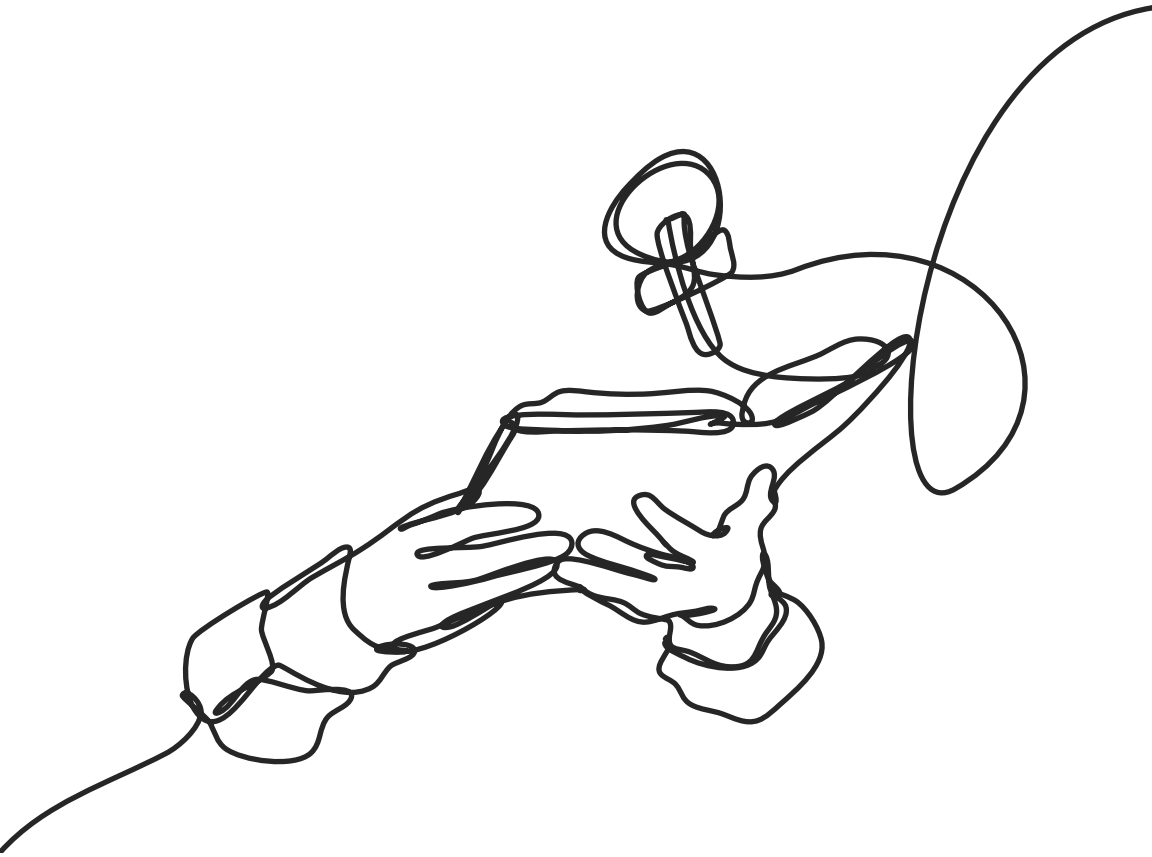

Panimulang Mensahe

Pagbati sa Ngalan ni Hesus, ang ating Dakilang Guro!

Nais kong ipaabot ang aking taos-pusong pasasalamat at pagbati sa lahat ng bumubuo ng *National Catechetical Study (NCS) 2021: Pastoral Action Research and Intervention (PARI) Project Research Team* at ng *Unibersidad ng Santo Tomas (UST) Research Center for Social Sciences and Education (RCSSED)* sa pangunguna ni Propesor Clarence M. Batan, PhD at ng *Catholic Bishops' Conference of the Philippines - Episcopal Commission on Catechesis and Catholic Education (CBCP-ECCCE)*, sa pamumuno ng Lubhang Kagalang-galang Roberto C. Mallari, D.D., Obispo ng Diyosesis ng San Jose de Nueva Ecija, at ng kaniyang kalihim, si Reb. Padre Ernesto B. de Leon. Silang lahat ay nagpunyagi nang husto upang mabuo ang napakagandang handog na ito ng Simbahan para sa mga minamahal nating mga katekista.

Sa isang liham apostolika na inilabas ng ating Santo Papa Francisco noong Mayo 2021, kaniyang inihayag ang napakahalagang misyon ng mga katekista sa Simbahan noon pa man at magpahanggang ngayon. Giit ng Santo Papa na napakalaki ng kanilang ambag sa pagpapalaganap ng *Salita ng Diyos* at ng pananampalataya. Sinabi niya, "Malugod na kinikilala ng Simbahan ang mga katekista sa kanilang buong-pusong paglilingkod bilang tanda ng kanilang pagmamahal at pagbibigay ng sarili para sa misyon ng ebanghelisasyon sa Simbahan… at sa tulong nila (mga katekista) kaya patuloy at sinisikap ng Simbahan na gumawa ng mga paraan upang matulungan sila na maipahayag ang pananampalataya sa lahat ng nilalang at manatili ang lahat na tapat sa *Salita ng Diyos* at sa *Mabuting Balita*" (Antiquum Ministerium, #2).

Kaya sa pagdiriwang natin ng ika-500 taon ng Pagdating ng Pananampalatayang Kristiyano sa ating bansa, ang aklat na ito na pinamagatang ***Katekistang Malikhain - Mga Turong-Gabay sa Gawaing Katekesis*** ay isa sa mga handog natin upang lalong maipahayag sa paraang mainam at napapanahon ang ating pananampalatayang tinanggap noon pa man at magpahanggang ngayon.

Makatutulong ang aklat na ito upang magabayan ang ating mga katekista upang patuloy nilang maituro ang pagmamahal ni Hesukristo sa pamamagitan ng iba't ibang mga malikhaing pedagohiya, bukod pa sa mga nakasanayang *"lecture method"* at "pagkukwento ng karanasan". Itinatampok din sa aklat na ito ang mga katekistang nagbahagi ng kanilang mga karanasan kung papaano magagamit ang iba't ibang mga pedagohiya sa pagtuturo ng katekesis. Nagpapatotoo ang mga ito na sa gitna ng lahat ng ating mga biyayang natatanggap, tayo ay may mahalagang misyon na magbigay at magbahagi, na tayo'y "biniyayaan upang maging biyaya" (Mateo 10:8).

Hangad ko at dalangin na maging malawak at malaki ang maibunga ng proyektong ito upang mas maipahayag ang pag-ibig ng Diyos at lubos na maalalayan ang ating mga ***Katekistang Malikhain***.

Mabúhay ang mga katekista at pagpalain nawa kayong lagi ng Poong Maykapal!

Kaisa ninyo kay Kristo,

✞ **Obispo Pablo Virgilio S. David, D.D.**
Diyosesis ng Kalookan
Pangulo, CBCP (2021-2023)

Kabanata 11

Larawan at Retrato

Renniel Jayson Jacinto Rosales

Pagpapahayag ng Pananampalataya sa Pagguhit at Potograpiya

Kuwentong Katekista

Ang mga katekista ay naging bahagi na ng makulay na búhay ko bilang isang mag-aaral mula pa noong ako ay nasa elementaya sa pampublikong paaralan. Bagamat hindi nabigyan ng mahabang oras at lingguhan lang ang naging pagtatagpo ng mga katekista at mag-aaral sa mga paaralang pinasukan ko, malaki ang naging ambag at hámon nila sa aking búhay na punô ng katanungan tungkol sa pananampalataya. Tandang-tanda ko noong ako ay *Grade three* pa lamang, ang aming katekista na si Sister Ningning mula sa *National Shrine of Our Lady of Lourdes* sa Quezon City ay nagpakita ng isang larawan ng tagpo sa *Bagong Tipan* kung saan bumalik ang alibughang anak at niyakap siya ng maawain niyang ama. Maaaring matagal nang naganap ang tagpong ito sa búhay-pananampalataya ko pero ito ay lagi't laging nagpapaalala sa akin sa tuwing ako'y nalulugmok na may isang maawaing Amang handang yumakap sa aking pagbabalik at paghingi ng tawad. Maaaring simpleng paliwanag lamang ang ibinigay

ni Sister Ningning sa amin ngunit ito ay tumatak sa akin magpahanggang ngayon dahil sa pamamaraan ng pagtuturo niya, isang biswal at madaling maalalang imahen.

Sa pagtuturo ko ngayon ng pananampalataya sa kabataan bilang isang guro ng *Catholic Religious Education at Theology*, hindi ko na maihiwalay ang mga larawan, pinta, at retrato sa aking pagtuturo dahil ito ay palaging may kiliti sa isip at pananampalataya at may kurot sa damdámin ng nakakakita. Sa aking pagtuturo, hinahayaan kong magpahayag ng nararamdaman ang mga mag-aaral ko tungkol sa larawang aking ipinapakita at kung paano itong nauugnay sa kanilang pananampalataya. Gayundin naman, hindi ko hinahayaang maging abstrakto lamang ang imahen ng kanilang saloobin kaya't palagian ay hinahayaan ko silang iguhit ang kanilang ideyá ng pananampalataya. Natututuhan ko ring maintindihan ang kanilang saloobin sa tuwing sila ay nagpapakita ng kanilang mga retratong kinunan gamit ang kanilang mga *gadget* at kung papaanong ang mga ito ay sumisimbolo sa kanilang pagkaintindi sa pananampalatayang Kristiyano.

Tunay nga na sa pamamagitan ng mga iginuhit na larawan at potograpiya ay makikita pa rin natin ang kadakilaan ng Diyos at ang walang hanggang biyaya ng pananampalataya na maaaring hindi makita ng ating mga mata sa simpleng tingin ngunit sa pamamagitan ng iba't ibang kulay ng krayola at lente ng mga kamera ay makikita at maipapakita natin ang ating pananampalataya sa ibang tao.

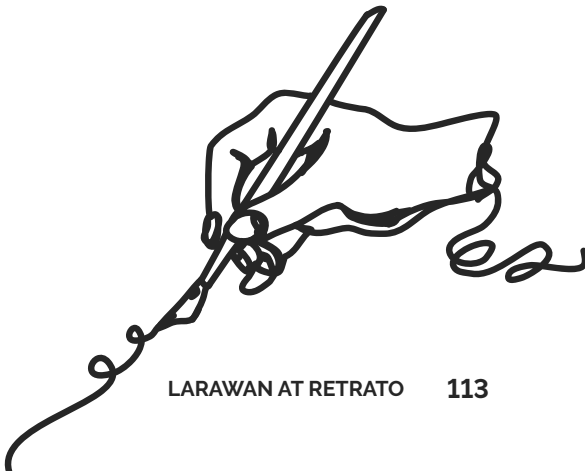

Mainam na Larawan ng Pananampalataya

Kuwentong Pedagohiya

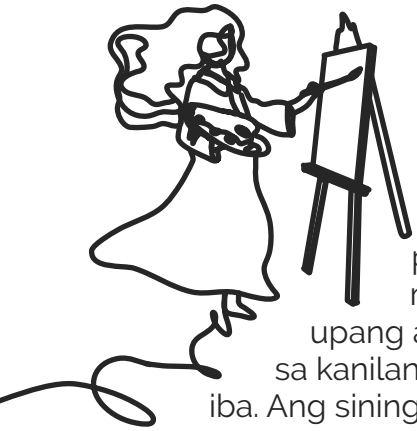

Ang pagguhit at pagkuha ng retrato ay ilan lamang sa mga pamamaraan upang maipakita ang ating pagiging malikhain bilang mga guro at mag-aaral. Noon pa man, ang sining ng pagguhit ay ginagawa na kahit ng mga sinaunang tao sa mga kuweba upang alalahanin ang mga pangyayari sa kanilang búhay na nais nilang ipakita sa iba. Ang sining ng pagguhit noong unang panahon ay hindi lamang pagpapakita ng karangyaan at kagandahan. Higit sa lahat, ito ay pagpapahayag ng mga saloobin na kailanman ay hindi maiintidihan ng mga hindi nakababása. Sa panahon natin ngayon, ang pag-usad ng teknolohiya ay nagbigay-daan sa iba pang pamamaraan ng pagkuha ng konseptong biswal gaya ng potograpiya o pagkuha ng retrato. Sa isang banda, ang sining ng pagguhit at pagkuha ng retrato ay maaaring magkaiba sa maraming aspekto ngunit parehas nitong ipinapakita ang kahalagahan ng kanilang mga inilalarawan sa kung paanong pananaw naisin ng tagaguhit o pintor at potograpo. Sa kabilang banda, ang sinumang tumitingin at kumikilatis sa mga guhit at retrato ay maaari ding magkaroon ng ibang pananaw ngunit di nalalayo sa kung anoman ang nais ipaunawa ng lumikha nito.

Sa kasaysayan ng Kristiyanismo, ang unang iginuhit na sining na ginamit ng mga tagasunod ni Jesus ay ang *ichtys* (isda) na nakapinta sa iba't ibang lugar at bahay kung saan nagtipon nang palihim ang mga unang Kristiyano. Ang simpleng larawang ito ay nagpahayag ng malamin na pananampalataya na nakaugat kay Kristo, kung saan ang mga mananampalataya ay ang mga isdang

napasáma sa pamamalakaya ni Pedro na inatasan ni Kristong maging tagapamalakaya ng mga mananampalataya. Sa pag-unlad ng Kristiyanismo noong *Middle Age*, gumamit din ang Simbahan ng iba't ibang uri ng sining-biswal upang turuan ng katekesis ang mga mananampalataya sa pamamagitan ng magagandang pinta sa mga pader at kisame ng simbahan at sa mga *stained glass.* Sa pamamagitan ng mga guhit na ito, nagawa ng Simbahan na ipahayag ang mahahalagang tagpo sa *Bibliya* at ang nilalaman ng ating pananampalataya sa mga walang-kakayahang bumása. Ang mga sining na ito sa iba't ibang simbahan ay tinawag na *biblia pauperum* o *Bibliya* ng mga dukha dahil sa pamamagitan ng mga larawan ay nauunawan nila ang búhay at misyon ni Kristo na hindi nila bastang mauunawan kung nakasulat lamang.

Sa kasalukuyan, ang mga katekista at mga guro ng pananampalataya ay gumagamit ng iba't ibang pamamaraan upang maipahayag ang *Mabuting Balita* gaya ng mga larawan ng mga tagpo sa *Bibliya* upang mas madaling maalala ng mga tinuturuan ng katekesis. Bagamat ang pamamaraang ito ay hindi gaanong nagagamit ng mga katekista, dapat mapansin na ang pagtuturo gamit ang mga larawan ay isang napakabisang paraan, hindi lamang sa pagtuturo, kundi pati na rin sa pagpapanatili ng malilikhaing pagpapahayag ng ating pananampalataya. Hindi man tahasang nabanggit sa *Bibliya* ang paggamit ng mga larawan upang ituro ang pananampalataya, magugunitang sa aklat ng *Exodo* sa *Lumang Tipan* ay minsan nang naipakita ang kahalagahan ng sining upang ipahayag ang kadakilaan ng Diyos.

Ang mga likhang-sining na guhit at retrato ay ginagamit ng ating Simbahan dahil sa pamamagitan ng mga ito ay napananatili at

naipalalaganap ang nilalaman ng ating pananampalataya, tradisyon, at mapagligtas na *Mabuting Balita* na minsan ay hindi na kailangan ng anopamang salita upang maipangaral.

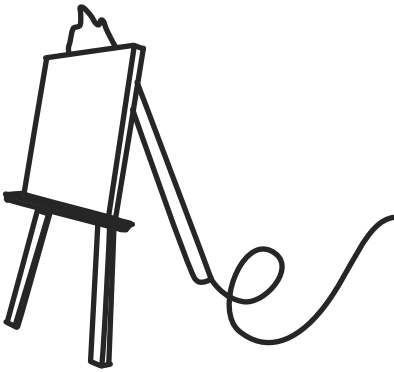

Ang mga pamamaraan sa pagtuturo at pagkatuto ay mahahalagang aspekto ng pagpapása ng karunungan sa mga mag-aaral. Sa pagpasok ng ika-21 siglo, ang larangan ng edukasyon ay umayon din sa pagbabago ng lipunan, lalo na sa pagkatuto ng mga mag-aaral. Ito ay nangangahulugan din na ang tradisyonal na pagtuturo ay hindi na ganoon kaakma sa mga mag-aaral ng ika-21 siglo – at ito ay nagbigay-daan sa iba't ibang pamamaraan ng pagtuturo na umaakma sa iba't ibang pangangailangan sa pagkakatuto ng mga mag-aaral. Ang Simbahan ay hindi absuwelto sa mga pagbabagong nagaganap sa larangan ng pagtuturo. Ito ay isang tawag sa mga katekista at mga guro ng pananampalataya na maging malikhain sa pagtuturo. Ang maraming pamamaraan ng pagtuturo ay bahagi ng dalisay na kagustuhan ng Simbahan na magturo ayon sa mga kateketikal na proseso at pamamaraan na nagbubukas sa iba't ibang landasin (New Directory for Catechesis, 2020, 210).

Napapanahon na ang mga makabago at iba't ibang pamamaraan ng pagtuturo ng katekesis ay mausisa dahil ang kaugnayan ng pagtuturo sa mga mag-aaral ay nagdudulot ng pag-angkin sa kaalaman dahil ang mga mag-aaral ay mas natututo kung interesante ang pamamaranaan (Jeffrey & Craft, 2004). Dahil dito, ang ebanghelisasyon ay tumatawag ng mga makabagong pamamaraang malikhain pagdating sa pagtuturo at pagkatuto ng pananampalatayang Katoliko. Isa sa mga pamamaraang iminumungkahi ng bagong *Directory for Catechesis* (2020) ay ang paggamit ng mga sining biswal tulad ng pagguhit dahil tinutulungan nito ang mga táong maranasan ang pakikipagtagpo sa Diyos sa pamamagitan

ng pagninilay sa kagandahang dulot nito na siyang magbibigay-daan sa mas malalim na pagkaunawa sa pananampalataya.

Sa pagdaan ng panahon, makikitang ang mga katekista at guro ng pananampalataya ay itinuro ang mga nilalaman ng ating pananampalataya gamit ang mga tradisyonal na pamamaraan kung saan ang katekista lamang ang palaging nagsasalita. Noong mga unang taon ng Kristiyanismo, ang mga biswal na sining gaya ng mga larawan, bagamat hindi nakakaimik ay nakapagbigay ng mensahe sa mga mananampalataya – isang paraan ng pagpapásá ng mensahe ng relihiyon (Gendle, 1979). Ang Simbahan, sa modernong panahon, ay nananawagan para sa mga makabagong pamamaraan ng pagtuturo ng pananampalataya upang mahúli ang interes at atensiyon ng mga mananampalataya na naaayon sa antas ng kanilang karanasan. Sa malikhaing pagtuturo, ang sining at retrato ay mainam na pamamaraan ng pagtuturo ng pananampalataya kung ito ay maipoproseso nang tama upang pasiglahin at pagyamanin ang pananampalataya.

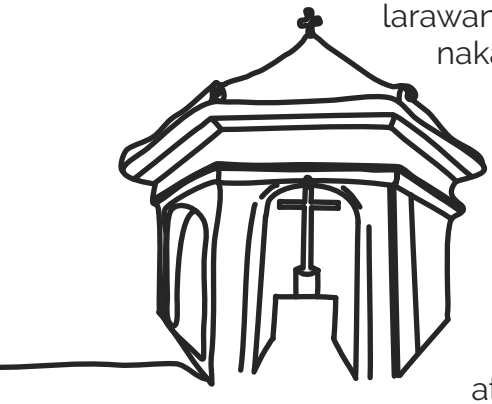

Ang bagong *Directory for Catechesis* (2020: 210) ay itinataguyod din ang mga sining biswal na ito dahil "kapag ang mga likhang-sining ay maingat na pinili, maaari silang agarang makapagpakita ng maraming aspekto ng katotohanan ng pananampalataya, makaantig ng puso, at makatulong sa pagsasaloob ng mensahe". Gayundin, ginagamit ng Diyos ang sining upang makipag-ugnayan sa atin at bilang kapalit ay ginagamit din natin ang sining, sa pamamaraang káya natin, upang ipahayag ang pag-ibig natin sa Diyos (Nelson et al., 2013). Kahit ang dokumento ng *Vatican II* na *Sacrosanctum Concilium* (122) ay binigyang-linaw ang paggamit ng sining bilang isang

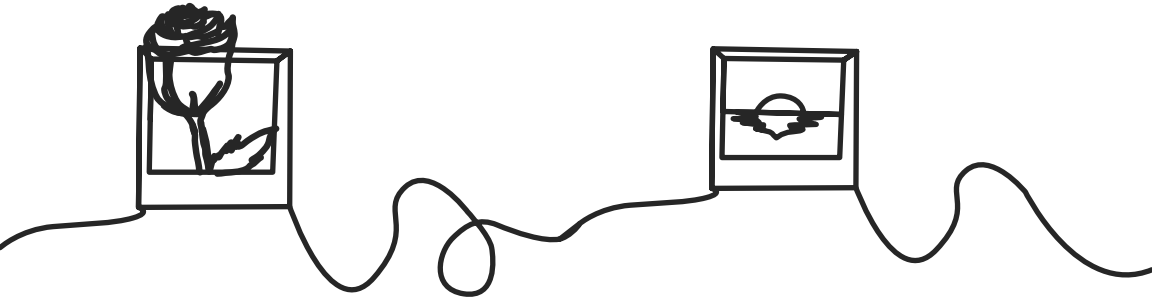

napakagandang pagpapakita ng galíng ng tao, isang paraan ng pagpapahayag ng walang hanggang kagandahan ng Diyos sa pamamagitan ng mga likhang-sining ng tao. Tunay na kailangan ng Simbahan ang paggamit ng sining-biswal gaya ng mga larawan at retrato dahil ang pananaw ng mga tao sa panahon natin ngayon ay nailalarawan sa *print media* (Hofman, 2012).

Ang pagtuturo ng pananampalataya ay dapat laging malikhain dahil kapag nakuha na ang interes ng mananampalataya, mawawala na ang puwang sa pagitan ng pagtuturo at pagkatuto. Sa paggamit ng pagguhit at retrato, magiging mas kaaya-aya ang pagtuturo ng katekesis para sa mga bata. Kapag ginamit ang mga iginuhit na larawan at mga retrato sa pagtuturo ng katekesis, mapalalawak ang pananaw ng mga mag-aaral ng pananampalataya dahil maipakikita sa pamamagitan ng isang larawan ang maraming aspekto at nilalaman ng aral at mensahe ng ating pananampalataya. Ang ipinakikitang larawan ng sining o retrato ay maaaring maging simula ng paglikha sa isip ng nilalaman ng ating pananampalataya na angkop sa kanilang antas ng pag-unawa at karanasan. Gayundin naman, ang mga mag-aaral ay magkakaroon ng malawak na pagtingin sa nilalaman ng pananampalataya na hindi na lamang limitado sa mga antas eskatolohikal at makalangit kundi, higit sa lahat, ay maiuugnay nila ito sa kanilang karanasan.

Ang uri ng pagtuturong ito na gumagamit ng larawan ay maaari ding makatulong sa mga mag-aaral ng pananampalataya na mag-isip at ilarawan ang pagkakaintindi nila sa pananampalataya sa

pamamagitan ng pagguhit o pagkuha ng retrato. Sa pamamagitan ng pagninilay, maaari nilang makita at maiugnay sa pananampalataya ang mga bagay, pangyayari, at senaryo na maaaring ilaman nila sa kanilang likhang-sining sa pamamagitan ng pagguhit o potograpiya. Ang pagiging malikhain ng isang katekista at ng mga mag-aaral ng pananampalataya ay isang hámon upang mapalawig ang pagpapahayag at pagkakaunawa ng pananampalataya sa paraang mas buo at malalim ngunit madali at kayang gawin ng lahat.

Santa Veronica, Patrona ng mga Potograpo

Kuwento ng Kabanalan

Si **Santa Veronica** ay ang babae sa Jerusalem na pumunas sa mukha ng ating Panginoong Hesus habang pasan nito ang krus patungong kalbaryo. Pagkapunas ni **Santa Veronica** sa mukha ng Panginoon ay nag-iwan ito ng bakas ng mukha ni Kristo. Bagamat ito ay hindi nasusulat sa *Bibliya*, ang mga historyador ay nagpatunay ng kasaysayan ng tela na ginamit ni **Santa Veronica** upang punasan ang mukha ni Hesus. Si **Santa Veronica** ay isa sa mga babaeng umiyak, nangulila at nanaghoy kay Hesus na mababása sa Ebanghelyo ni San Lucas Kabanta 27.

Ang kahalagahan ng telang ipinunas ni **Santa Veronica** sa pagtuturo ng katekesis ay ang pagkakaroon nang malalim na ugnayan ng imahe at ng pananampalataya ng mga tao. Bilang isang uri ng sining, ang imahen ng mukha ni Hesus na naiwan sa tela ay pinagbukalan ng pagpapalalim ng pananampalataya ng mga tao noong unang panahon. Bagamat walang anomang nakasulat na paliwanag ay malinaw na naipakita ng larawan ang kuwento ng pag-ibig at paghihirap ni Hesus para sa sangkatauhan.

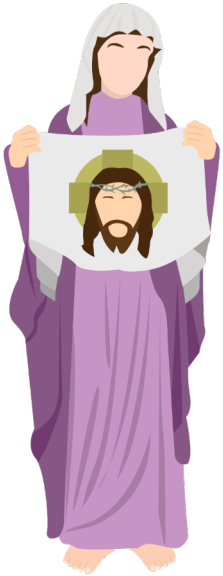

Tayong mga katekista, bilang mga guro ng pananampalataya, ay may tungkuling kagaya ni **Santa Veronica**. Kahit na walang salitang mamutawi sa ating bibig, sa pamamagitan ng mga larawang maipakikita natin sa ating mga tinuturuan ay maaari nating mapalalim ang kanilang pananampalataya at maihatid sila sa daan ng kabanalan. Isang kaloob ng Espiritu Santo ang karunungang magdadala sa atin upang makita ang kagandahan ng ating pananampalataya – na kahit sa simpleng larawan at pagkuha ng retrato ng pang-araw-araw nating karanasan ay palagian nating mababanaag ang pag-ibig at kadakilaan ng Diyos.

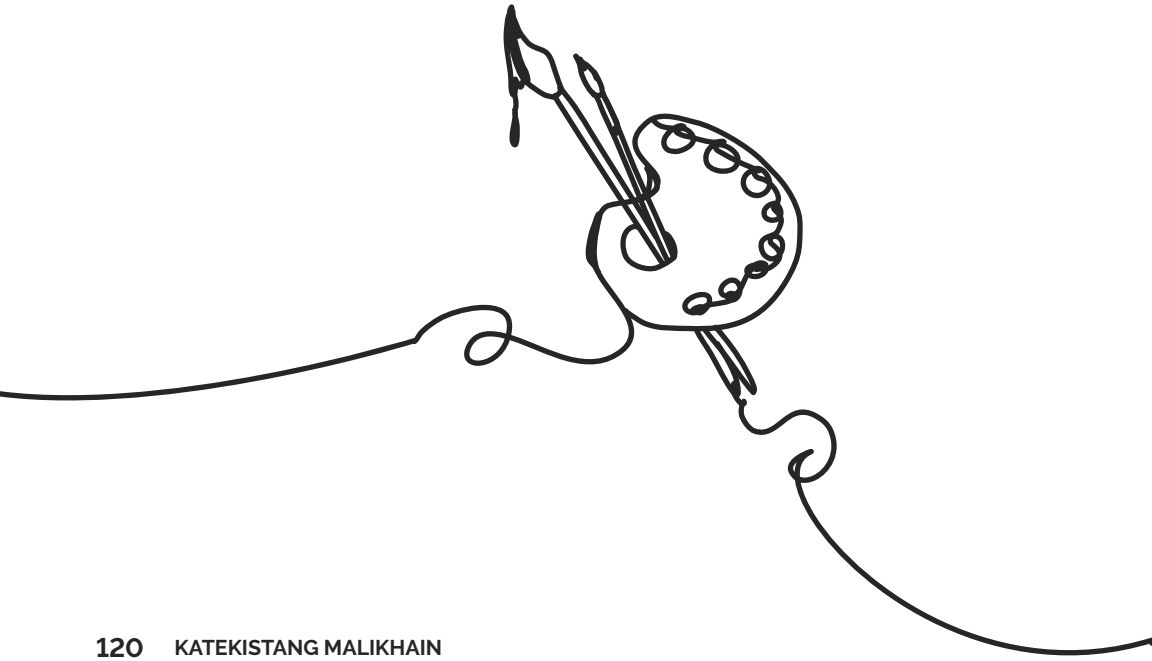

Halimbawang Gawain Gamit ang Pagguhit at Potograpiya

Malikhaing Katekesis

Panimula Ang Langit ay ang Ating Tahanan

Panimulang Gawain para sa Katekista

- Ang katekista ay magpapakita ng larawan (maaaring iginuhit o retrato) ng isang maganda at malaking bahay.

- Kapag naipakita na ang larawan ay magtatawag ang katekista ng mga mag-aaral upang tanungin kung paano nila mailalarawan ang ipinakitang guhit o retrato ng bahay at ano ang kanilang mga saloobin patungkol dito.

- Tatanungin ng katekista ang mga bata kung ano ang kanilang *dream house* at ano ang kanilang gagawin upang mapasakanila ang kanilang ninanais na bahay.

- Pagkatapos ng maiksing pagbabahagi ay maaari nang ipakilala ng katekista ang paksa at tanungin ang mga mag-aaral kung ano sa tingin nila ang hitsura ng tahanan ng Diyos.

- Matapos ang pagbabahagi ay maaari nang simulan ng katekista ang diskusyon tungkol sa paksa. Maaari itong simulan sa pamamagitan ng pagbása ng *Mabuting Balita* na naaayon sa paksa.

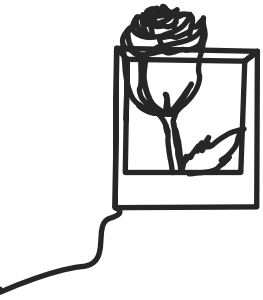

Gawain para sa mga Mag-aaral

Pagguhit:

Ang katekista ay magbibigay ng panimula kung saan ang mga mag-aaral ay guguhit ng kung papaano nila ilalarawan ang "Langit" bilang ating tahanan kasáma ang Diyos. Magbibigay din ng maiksing paliwanag o pagninilay ang mga mag-aaral kung bakit iyon ang kanilang iginuhit bilang kanilang konsepto ng Langit.

Retrato/Potograpiya:

Ang katekista ay maaaring magbigay ng gawain sa mga mag-aaral gamit ang anomang *gadget* na mayroon sila upang kunan ng retrato ang isang lugar, bagay, o pangyayari na maaaring magpaalala sa kanila ng "Langit." Hindi kailangang kaugnay sa mga relihiyosong bagay ang kunan nila ng retrato. Magbibigay rin ng maiksing paliwanag o pagninilay ang mga mag-aaral kung bakit iyon ang kinunan nila ng retrato bilang konsepto nila ng "Langit."

"Ang paggamit ng mga larawan sa katekesis ay mauulinigan sa sinaunang kabatiran pa ng Simbahan. Higit sa ano pa mang bagay, tinutulungan nito ang mga mananampalatayang malaman at makabisado ang mga tagpo ng kasaysayan ng pagliligtas sa mas mabilis at agarang paraan. Itong mga tinatawag na *'biblia pauperum'* (*Bibliya* ng mga dukha), isang organisadong koleksiyong nakikita ng lahat tampok ang iba't ibang malilikhaing pagpapahayag ng mga tagpo sa *Bibliya* na matatagpuan sa mga katedral at simbahan, ay isang totoong anyo ng katekesis ngayon" (New General Directory for Catechesis, 210).

Panalanging Kateketikal

Makapangyarihang Larawan ng Búhay,

Tulungan Mo po kaming mga katekistang-lingkod na

Mabanaag ang ganda, lalim, at kahulugan ng

Aming pananampalatayang Katoliko.

Ipakita Mo sa amin ang halaga ng guhit, kulay, at hugis

Sa aming mga gawaing katekesis hanggang

Higit naming matanto ang larawang-banal ng

Iyong kadakilaan na nasaksihan ni ***Santa Veronica*** *-*

Sa misteryong larawan na bunga ng

Pagdampi ng telang pinabanal ng larawan ni Hesus.

Panginoon, gabayan Mo po kami na

Maging mga larawan ng Iyong kabanalan.

Amen.

- Clarence M. Batan, NCS 2021: PARI Project

Mga Sanggunian

Gendle, N. (1979). Art as Education in the Early Church. *Oxford Art Journal*, 2(3), 3-8.

Hofman, F. (2012). Church Art and Faith for Our Times. *The Furrow*, 63(11), 523-531.

Jeffrey, B., & Craft, A. (2004). Teaching creatively and teaching for creativity: Distinctions and Relationships. *Educational Studies*, 30(1), 77-87.

Pontifical Council for the Promotion of the New Evangelization. (2020). *Directory for Catechesis.* Word and Life Publications.

Nelson, S., Beaudoin, M., & Maro, R. (2013). Five Core Methodologies for Catechesis. *New Theology Review.*

Vatican II. (1984). *Sacrosanctum Concilium (SC).* Paulines Publishing House.

Pangwakas na Mensahe

Sa halos anim na taong nagdaan na aking pamumuno sa *CBCP-ECCCE*, nakasama ko kayo, ang maraming **katekistang-lingkod** sa bawat sulok ng ating Simbahang Katolika sa Pilipinas. Personal kong nasaksihan ang hindi matatawarang pagpapahalaga at pagmamahal ninyo sa kateketikal na misyong maging mabuti at epektibong tagapagturo ng ating pananampalataya.

Ayon nga sa ating *National Catechetical Study (NCS) 2016 - 2021*, ang mga katekista ay maituturing na "natatagong kayamanan ng ating Simbahan". Ang inyong yamang-taglay ay hindi materyal kundi ang disposisyong maglingkod na walang inaasahang anomang kapalit. Ito ang masasabi kong simula ng pagtahak sa daan ng kabanalan.

Kaya't bilang pasasalamat at pagkilala sa inyong mga sakripisyo't pagmamahal sa ating Simbahan, ito ang isang modyul na binuo para sa inyo - ang aming mga mahal na katekista. Ito ay batay sa pananaliksik ng *NCS* at isinulat ng mga kapuwa guro't katekista mula sa iba't ibang institusyon.

Espesyal ang modyul na ito dahil tungkol ito sa pagkilala ng inyong talento't kasanayan bilang mga Katekistang Malikhaing bukas sa paggamit ng samo't saring pedagohiya upang ang katekesis ay maging makabuluhan, malalim, at mapaghuhugutan ng inspirasyon ng kabanalan.

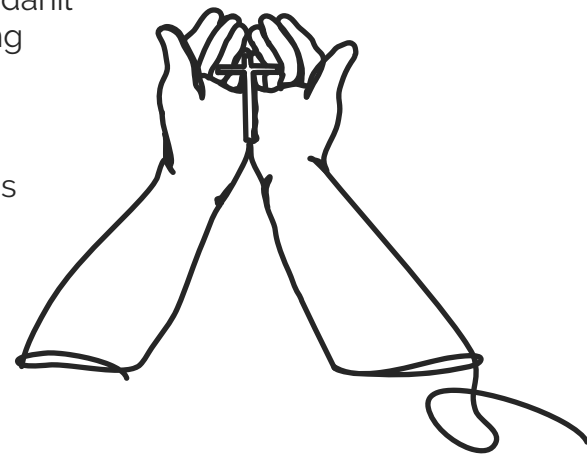

Naalala ko tuloy si Padre Thomas Green, isang paring Heswita. Para sa kaniya, simple lang daw ang maging santo; kailangan lang daw ay makinig tayo sa kalooban ng Diyos. Ayon sa kaniya, kapag ipinahiwatig ng Diyos ang kaniyang Banal na Kalooban, kailangan natin itong gawin nang buong puso, lakas, at kaluluwa. Sa madaling salita, isabúhay ang kalooban ng Panginoon.

Naniniwala akong kinakatawan ng modyul na ito ang panibagong inspirasyong sa pagpapalawig ng gawaing katekesis ng ating Simbahan tungo sa kabanalan. Kasama kaming inyong mga obispo, kaparian at mga relihiyoso, tayong lahat, sa pamamagitan ng librong ito, ay may panibagong dahilan upang maging mabuti at epektibong mga katekista para sa ating Simbahang nagdiriwang ng ikalimang daang taon ng Kristiyanismo sa ating bansa.

Taimtim kong dalangin na magsilbing liwanag ang bawat isang pedagohiya na isinalarawan sa librong ito. Nawa'y mas maging makahulugan ang lahat ng gawaing katekesis na mag-iiwan ng kislap sa mga mata ng bawat Katolikong maglalakbay patungo sa daan ng kabanalan.

Halikayo at sabay-sabay natin ibahagi ang kabanalang-bunga ng ***Katekistang Malikhain!***

✝ Obispo Roberto C. Mallari, D.D.
Diyosesis ng San Jose de Nueva Ecija
Tagapamuno, CBCP-ECCCE (2016-2021)

Tungkol sa Mga May-akda at Mga Taga-disenyo ng Libro

Mga May-akda

Patnugot

Si **Clarence M. Batan** ay isang sosyologo sa larangan ng kabataan, edukasyon, trabaho, at Katolisismo partikular sa larangan ng ministeryong kateketikal. Naging *Research Director* siya ng *Research Cluster for Culture, Education, and Social Issues (RCCESI)* (2015-2016). Kasalukuyan siyang Propesor sa Sosyolohiya at Tagapag-ugnay ng *Departamento ng Sosyolohiya* ng Pakuldad ng mga Sining at Panitik *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)*. Pinamunuan ang *National Catechetical Study (NCS) 2016-2018* at nagsilbing Lider-Mananaliksik ng *National Catechetical Study (NCS) 2021: Pastoral Action Research and Intervention (PARI) Project.* Isa siyang tagahanga ng mga katekistang Pilipino ng Simbahang Katolika.

Mga Katuwang na Patnugot

Si **Keith Aaron T. Joven** ay Katuwang sa Pananaliksik at Dokumentasyon ng *National Catechetical Study (NCS) 2021: Pastoral Action Research and Intervention (PARI) Project.* Siya ay nakapagtapos ng *BA Sociology* sa *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)*. Siya ay naglilingkod bilang *instrumentalist* sa *Our Lady of Grace Parish,* Mabalacat City, Pampanga.

Si **Joan Christi Trocio-Bagaipo** ay isang katekistang nagtapos sa *Mother Francisca Catechetical and Missionary Formation Institute* sa *Siena College Inc. Quezon City.* Sa kasalukuyan, siya ay nagtuturo sa *Insitute of Religion* at *Reseach Associate* ng *Center for Theology, Religious Studies and Ethics* ng *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)*. Siya rin ay naging *Fellow* ng *Komisyon sa Wikang Filipino* sa larangan ng pagsasalin. Maliban sa pagtuturo at pananaliksik, aktibo rin siya sa iba't ibang propesyonal at sibikong gawain.

Si **Renniel Jayson Jacinto Rosales** ay isang guro ng Teolohiya, Pilosopiya, at pananaliksik sa *Senior High School* ng *Sta. Teresa College, Bauan, Batangas* at isang *Certified Family Educator* na iginawad ng *CBCP-Episcopal Commission on Family and Life (ECFL)*. Siya ay nagtapos ng kaniyang *Master of Arts in Applied Theology* at kasalukuyang nag-aaral ng *PhD in Applied Theology* sa *De La Salle University (DLSU) Manila* kasabay ng *Advanced Certificate in Adult Faith Formation* sa *Fordham University*, *New York*. Siya ay isang lingkod-pastoral sa *San Isidro Labrador Parish,* Cuenca, Batangas kung saan ay pinangungunahan niya ang *Parish Social Communications* at *Parish Ministry on Social Services*. Ang kaniyang mga interes sa pag-aaral at pananaliksik ay umiikot sa espirituwalidad, *religious education*, *Catholic Social Teachings*, at *faith formation*.

Si **Leonardo O. Quimson, Jr.** ay isang guro at katekista mula sa *Senior High School (SHS)* ng *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)* at Arkidiyosesis ng Maynila. Siya ay nagtapos ng *Bachelor of Secondary Education Major in Religious Education* sa *UST* noong Marso 2010 at ng *Master of Education Major in Religious and Values Education* sa *De La Salle University (DLSU)* noong 2021. Siya ay nagturo rin sa *Paco Catholic School* mula 2010 hanggang 2018 at naging Tagapag-ugnay sa Edukasyon sa Pagpapakatao at *Christian Living Education*. Siya rin ay naglilingkod bilang *volunteer catechist* at *lay minister* sa *Our Lady of Peñafrancia de Manila Parish,* Paco, Manila.

Si **Jonathan James O. Cañete** ay isang lisensiyadong guro ng S*enior High School (SHS)* at isang katekista mula sa *La Salle College* ng Antipolo. Siya ay nakapagtapos ng *Master of Arts in Applied Theology* at sa kasalukuyan ay kumukuha ng kaniyang *PhD in Applied Theology* sa *De La Salle University (DLSU) Manila*. Ang kaniyang interes ay nasa larangan ng katekesis at *religious education, empirical Theology, Theology of disability, youth studies, digital Theology, at sosyolohiya ng relihiyon.*

Kasama sina

Si **Christine C. Balmaceda** ay nakapagtapos ng *Bachelor of Secondary Education Major in Values Education*. Siya ay lisensiyadong guro na nagtuturo sa *St. Bridget College-Batangas*. Sa kasalukuyan, siya ay patuloy na nag-aaral at kumukuha ng programang *Master of Education Major in Religious and Values Education* sa *De La Salle University (DLSU) Manila*. Siya rin ay aktibong katekista at lektor sa *Sta. Rita de Cascia Parish* na naglalaan ng kaniyang oras sa pagbibigay ng *pre-jordan* at *pre-confirmation seminar* tuwing araw ng Linggo.

Si **Ser Allan G. Bodoraya** ay isang Katuwang na Propesor ng *Institute of Religion* ng *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)*. Siya ay nagtapos ng *AB Classical Philosophy* sa *San Carlos Seminary*. Nagtapos siya ng kaniyang *Master of Arts in Applied Theology* sa *De La Salle University (DLSU) Manila*. Bilang *volunteer* at *sign language interpreter* ng *Archdiocese of Manila Ministry for Persons with Disabilities*, ang kaniyang pag-aaral ay nakatuon sa pagpapalalim ng Katolikong pagninilay sa paksang *Disability Theology.*

Si **Tricia Mae V. Cruz** ay isang katekista at guro mula sa *Senior High School (SHS)* ng *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)*. Siya rin ay isa sa mga tumatayong tagapayo ng *Young Ones for Unity – UST SHS*. Mula sa parehong Unibersidad, siya ay nakatapos ng *Bachelor of Secondary Education Major in Religious Education* noong 2015 at ng *Master of Arts Major in Theology* noong 2020. Mula taóng 2015 hanggang 2017 ay nagturo siya sa *St. Theresa's College,* Quezon City ng *Christian Living Education* sa una at ikalawang baitang.

Si **Arthur G. Octubre** ay isang katekistang nagtapos ng *Bachelor of Secondary Education Major in Religious Education*, *Minor in English Literature* sa *Mother Francisca Catechetical and Missionary Formation Center* sa *Siena College Inc. Quezon City*. Naglingkod siya bilang isang *lay missionary-catechist* sa mga katutubong Aeta sa Porac, Pampanga sa gabay ng *Congregation of Dominican Sisters of St. Catherine of Siena* at naging katekista ng Diyosesis ng Novaliches. Sa kasalukuyan, siya ay guro ng *Religious Education* at *Values Education*, at isang *Institutional Campus Minister* sa *Siena College of San Jose, Inc.* sa loob ng 21 taon.

Si **Maria Elena P. Octubre**, mula pagkabata, ay sumasama na sa mga gawaing kateketikal ng mga *Franciscan Immaculatine Sisters* hanggang maging propesyonal na katekista ng Arkidiyosesis ng Maynila at guro ng relihiyon. Sa kasalukuyan, siya ay guro ng *Christian Living and Values Education (CLVE)* sa *Senior High School (SHS)* sa *Siena College of San Jose, Inc*.. Nakapagtapos siya ng *Master of Arts in Education Major in Teaching the Early Grades* noong 2018 at kasalukuyan ay kinokompleto ang kaniyang *PhD in Educational Management* sa *University of Caloocan City*.

Si **Abigael Maitim-Padilla** ay isang *religious educator* sa *De La Salle University (DLSU) Laguna Campus*. Siya ay nagtapos ng kolehiyo sa *Don Bosco Canlubang* ng *Secondary Education Major in Religious Education* at nag-aaral ng *Master of Education Major in Religious and Values Education* sa *De La Salle University (DLSU) Manila*. Siya ay matagal na naging katekista sa *Mary Help of Christians Parish,* Calamba, Laguna. Ang kaniyang interes ay nasa larangan ng katekesis, *religious education*, at *spirituality*.

Si **Maria Corazon C. Sanin** ay isang katekista at guro mula sa *Senior High School (SHS) ng Unibersidad ng Santo Tomas (UST)* mula pa noong 2018. Naging bahagi ng *Institute of Religion, UST* at nagturo ng *Religious Education* at *Christian Living* sa kolehiyo at *Junior High School (JHS)* sa *St. Paul University of Quezon City*. Nagtapos siya ng *Master in Pastoral (Ministry) Theology* sa *San Carlos Seminary Graduate School of Theology, Guadalupe, Makati City* noong 2004.

Si **Mc Kyle F. Vilaz** ay isang Katuwang na Propesor at katekista sa *De La Salle (DLSU) Araneta University*. Siya ay nakapagtapos ng *Master of Arts in Religious Education* sa *Siena College Inc. Quezon City* noong 2019. Kasabay ng kaniyang pag-aaral ng *Advanced Certificate in Adult Faith Formation* sa *Fordham University, New York*, siya rin ay kumukuha ng *PhD in Religious and Values Education* sa *De La Salle University (DLSU) Manila*. Ang mga interes niya ay sa larangan ng *youth studies*, *Jewish roots*, *catechetical methods*, at *religious education studies.*

Mga Taga-disenyo ng Libro

Si **Gracelle C. Tungbaban** ay tagapaglikha ng koleksiyon ng **linyang-sining** at isa sa nagdisenyo ng *layout* ng librong ito. Siya ay mag-aaral ng *Bachelor of Arts in Sociology* sa *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)* at katuwang sa *multimedia* ng *NCS 2021: PARI Project*. Ang kaniyang kasalukuyang interes sa pananaliksik ay sosyolohiya ng kabataan at kalusugang panlipunan.

Si **Vincent Reuben E. Valientes** ay tagapamuno ng mga sosyologong mag-aaral na katuwang sa *multimedia* ng *NCS 2021: PARI Project*. Isa sa nagdisenyo ng pabalat at *layout* ng librong ito. Kasalukuyang mag-aaral ng *Bachelor of Arts in Sociology* ng *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)* na kung saan ang kaniyang interes sa pananaliksik ay sosyolohiya ng kabataan, Katolisismo, *sports*, at metodong biswal *(visual sociology)*.

Si **Jayson U. Dela Cruz** ay ang nagdisenyo ng *Mga Larawang Retablo ng mga Katekistang Banal*. Sa kasalukuyan, siya ay isang mag-aaral ng *BA Sociology Program* ng *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)* at katuwang sa *multimedia* ng *NCS 2021: PARI Project.* Siya ay Tagapag-ugnay ng Ministeryo ng mga Lingkod-Altar sa *Parokya ni San Hudas Tadeo* sa Diyosesis ng Pasig. Ang kaniyang interes sa pananaliksik ay sosyolohiya ng relihiyon, Katolisismo, at mga isyung pastoral.

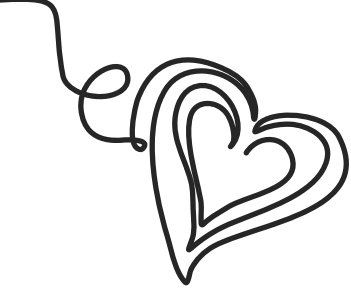

Makatutulong ang aklat na ito upang magabayan ang ating mga katekista upang patuloy nilang maituro ang pagmamahal ni Hesukristo sa pamamagitan ng iba't ibang mga malikhaing pedagohiya, bukod pa sa mga nakasanayang "lecture method" at "pagkukwento ng karanasan".

✝ Obispo Pablo Virgilio S. David, D.D.
Diyosesis ng Kalookan
Pangulo, CBCP (2021-2023)

Espesyal ang modyul na ito dahil tungkol ito sa pagkilala ng inyong talento't kasanayan bilang mga ***Katekistang Malikhaing*** bukas sa paggamit ng samo't saring pedagohiya upang ang katekesis ay maging makabuluhan, malalim, at mapaghuhugutan ng inspirasyon ng kabanalan.

✝ Obispo Roberto C. Mallari, D.D.
Diyosesis ng San Jose de Nueva Ecija
Tagapamuno, CBCP-ECCCE (2016-2021)

Isa sa mga yaman ng ating kulturang Pilipino ay ang paghahabi *(weaving)*. Nakamamangha na ang hiwa-hiwalay na sinulid ay nagiging isang tela. Ganitong imahen ang naiwan sa aking diwa matapos kong mabása ang ***Katekistang Malikhain.***

Fr. Amado (Bong) V. Gino
Catechetical Director, Diyosesis ng Kalookan

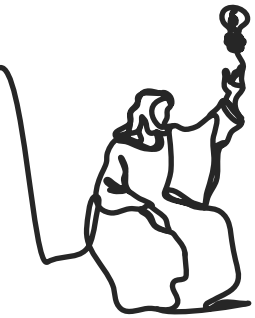

Ang librong ito ay makatutulong sa ating mga katekista, lalong-lalo na sa mga sanay lamang sa paggamit ng mga nakagawiang pagtuturo ng katekesis. Nakasisiguro akong matututo sila ng iba't ibang paraan at pedagohiyang nakalahad sa aklat na ito na makatutulong sa kanilang ministeryo bilang mga katekista.

Vanessa B. Sabit
Katekista, Diyosesis ng Bacolod

Ang iba't ibang pedagohiya ay magiging panibagong daan sa mga katekista upang maihatid sa kabataan at sa mga mananampalataya ang turo ng Simbahan na may kislap at epekto sa kanilang pang araw-araw na búhay.

German J. Calacat, Jr.
Katekista, Arkidiyosesis ng Cagayan de Oro

Ambag ng *Unibersidad ng Santo Tomas (UST)*
sa paggunita ng 500 Taon ng Kristiyanismo sa Pilipinas

Isang *Research-based Intervention Outcome (RIO)* batay sa mga resulta ng *National Catechetical Study (NCS) 2016 - 2021: Pastoral Action Research and Intervention (PARI) Project* ng *Research Center for Social Sciences & Education (RCSSED), Unibersidad ng Santo Tomas (UST).*